સુપ્રભાતમ્

સુરેશ પ્રા. ભટ્ટ

ફોન : ૨૩૨૨૬૨૫૧

સલામી સવારની..

ગાડી ને બંગલામાં રાચે છે કઠપૂતળાં!
ખેંચાય દોરી એમ નાચે છે કઠપૂતળાં!
કઠપૂતળાં, રબ્બર સ્ટેંપ છે રાજયપાલો -
વાર્તા પ્રમાણે બદલાય છે કઠપૂતળાં!!

હાઈકુ

નાખી જાય છે!
પોલીસની આંખમાં
લૂંટારા મર્ચું!
(ધોળે દિવસે, લૂંટ)

રડે કાયદા,
અવ્યવસ્થા જોઇને -
મળ્યો ઠપકો!
(સીએમની ડાંટ)

ચિંતન

વિપદિ ધૈર્યમથા ભ્યુધ્યે ક્ષમા સદસિ વાક્ પટુતા યુદ્ધિ વિક્રમઃ ।
યશસિ ચાભિરૂચિર્વ્ય સનં શ્રુતૌ પ્રકૃતિ સિદ્ધમિદં હિ મહાત્મનામ્ ॥

'આપત્તિ-વિપત્તિ, મુશ્કેલી ભર્યા કાળ-સમયમાં ધીરજ રાખવી, ઉન્નતિ-ચઢતી-પ્રગતીના કાળમાં વિનમ્રતા સાથે ક્ષમા ભાવ રાખવો, સભામાં પોતાની ચતુરાઇ અને વિદ્વતાનો પ્રભાવ દર્શાવવો, યુદ્ધ-લડાઇ જેવા સમયમાં હિંમત સાથે પરાક્રમ બતાવવું, સદાય સત્કાર્યો દ્વારા કીર્તિનું સંપાદન કરવું અને શાસ્ત્રના અભ્યાસની જિજ્ઞાસા સાથે ઉત્કટ ઇચ્છા રાખવી. આ બધું ખરેખર મહાન વ્યક્તિઓના સ્વભાવથી જ સિદ્ધ હોય છે.'

જીવનમાં 'તાટસ્થ્ય' નું ખૂબ જ મોટું મહત્ત્વ છે. ગરીબીમાં હારી ન જવું સમુદ્ધિમાં બહેકી ન જવું. માન-અપમાનની સમતા, આપત્તિ-વિપત્તિમાં ધૈર્ય - આ તાટસ્થ્યના સદ્‌ગુણની ઓળખ છે.

વિદ્વતા હોવા છતાં પોતાનો પ્રભાવ યોગ્ય સમય પર પ્રદર્શિત કરવો જોઇએ. જો સમય પર મૌન રહે એ માણસ તક ગુમાવે છે.

સાહસ અને પરાક્રમ એ પ્રગતિના બે પગ છે સાફલ્યના શિખર પર પહોંચવા માટે તેની ખૂબ જ જરૂર પડે છે.

સુવિચાર

- અભિમાનનાં સાત પ્રકારો છે.. કુલાભિમાન, ધનાભિમાન, જ્ઞાનાભિમાન, રૂપાભિમાન, પરાક્રમાભિમાન, દાનાભિમાન, તપાભિમાન **- ધર્મસૂત્ર**
- અભિમાન એક ચક્રવ્યુહ છે.. જેમાં એકવાર માણસ ફસાય છે એ ભૂલો પડે છે.. બહાર નીકળી શકતો નથી. પોતે તો મરે છે અને બીજાને પણ મારે છે **- સુભાષિત**
- જે બીજાને પોતાના જેવો જુએ છે તેનું નામ 'ઇન્સાન', જે બીજાને પોતાના જેવો નથી જોતો તેનું નામ 'હેવાન' **- અમૃતબિંદુ**
- સૌથી મોટી ચતુરાઇ એ છે કે કોઇ પણ પ્રકારની ચાલાકી (ચતુરાઇ) આચરવામાં ન આવે. ચતુરાઇનો ઉપયોગ પ્રપંચ માટે કરવામાં આવે તો તે ધૂર્તતા બની જાય છે **- શેખ સાદી**
- 'હું પોતે જ' સંપૂર્ણ ન હોઉ તો બીજો પણ ખામીયુક્ત કયાંથી હોઇ શકે? એવી મનોમન સમજણ કેળવી વેરના ઝેરને પ્રેમામૃતમાં પલટીને અપરાધી પ્રત્યે ઉતારતા દેખાડવી એનું નામ ક્ષમા **- ભોજલરામ**
- 'પ્રગતિ'ની વ્યાખ્યા (માણસાઇનાં સંદર્ભમાં) કે પ્રગતિ એટલે માણસાઇને છાજે એવા પવિત્ર અને મંગલમય જીવન પ્રત્યેનું સહજ પ્રસ્થાન **- ડોંગરેજી મહારાજ**
- મહાન થવાનો એક માત્ર રસ્તો છે. સારા કર્મો... સારા કર્મોની ભાવના આપોઆપ જન્મતી નથી. એ માટે નિર્મળ વિચારોનું પીઠબળ જોઇએ **- એસ. ભટ્ટાચાર્ય**

(સંકલન : દીપક વી. આસરા)

બોધ કથા

કેટલીક બાબતો એવી છે કે આપણી રીતભાત, ભાષા અને સ્વભાવને કારણે આપણે જ બધાથી અળખામણાં થતાં હોઇએ છીએ છતાં આપણને આપણો દોષ-વાંક દેખાતો નથી.

માર્ગારિટ એક પ્રૌઢ પરિણીતા ડો. દિપક ચોપ્રા મનોચિકિત્સક પાસે આવી કહ્યું, હું મારા પતિને ખૂબ પ્રેમ કરું છું, સેવા કરું છું, છતાં એ મને ચાહતા નથી મારી સાથે બેસી કદી પ્રેમથી બે વાત કરતાં નથી.'

ડો. દિપક એક સપ્તાહ પછી, માર્ગારિટને આવવા કહ્યું, અને તેના પતિની છૂપી રીત તપાસ કરી અભ્યાસ કર્યો અને રૂબરૂ મૂલાકાત પણ કરી. ડો. દિપકે તારણ કાઢ્યું.

પતિ, નિર્દોષ-શાંત - ઓછા બોલો હતો. માર્ગારિટ શંકાશીલ-અને પઝેસીવ નેચરની હતી. નાની ભૂલમાં પણ પતિ પર ઉશ્કેરાઇ જતી. ધોઇ નાખતી ને કહેતી કે 'આ તો હું છું તમને નભાવું છું બીજી હોત તો કયારનીય તમને છોડીને ચાલી ગઇ હોત' પતિના હૃદયને આવાં અનેક શબ્દ બાણો વીંધી નાખતાં અને દિવસો દિવસ એ નિર્લેપ અને મૌન થતો ગયો.

ડોકટરે માર્ગારિટના બધા દોષ બતાવ્યા. ભાષા તથા સ્વભાવ બદલવા સૂચના આપી. માર્ગારિટે કાન પકડયા. અને પંદર દિવસ પછી ડોકટર પર માર્ગારિટનો ફોન આવ્યો. 'થેંકયુ વેરી મચ ડોકટર.'

Email - sureshchandrabhatt18@gmail.com

એલ.ડી. ઈન્સ્ટીટયુટ ઓફ ઈકોલોજી નામની સંસ્થા કયા શહેરમાં આવેલી છે?

ખજાનો
- ડૉ. અનિલ પટેલ

ઇતિહાસ

(૧) એલ.ડી. ઈન્સ્ટીટયુટ ઓફ ઈકોલોજી નામની સંસ્થા કયા શહેરમાં આવેલી છે?
(અ) અમદાવાદ (બ) બેંગલુરૂ
(ક) ઔરંગાબાદ (ડ) ભોપાલ

(૨) 'ભીમ બેટકા' નામની ઐતિહાસિક કુદરતી ગુફા કયા રાજયમાંઆવેલી છે?
(અ) ઉત્તરપ્રદેશ (બ) મધ્યપ્રદેશ
(ક) તમિલનાડુ (ડ) કર્ણાટક

(૩) સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિ કેટલા વર્ષો જેટલી પુરાતન છે?
(અ) ૪૨૦૦ (બ) ૪૪૦૦
(ક) ૪૫૦૦ (ડ) ૪૧૦૦

(૪) કયા યુદ્ધમાં વિજય મેળવ્યા પછી અશોકનું હૃદય પરિવર્તન થયું હતું?
(અ) તક્ષશિલા (બ) કલિંગ
(ક) અવધના (ડ) પુરંદરના

(૫) સમુદ્રગુપ્તે કયું બિરૂદ મેળવ્યું હતું?
(અ) રાજધિરાજ (બ) કવિરાજ
(ક) મગધ (ડ) સરદાર

(૬) જે રાજયમાં લોકો રાજાની પસંદગી કરતા તે રાજયને કયુ રાજય કહેવામાં આવતું?
(અ) સામ્રાજય (બ) લોકરાજય
(ક) ગણરાજય (ડ) સ્વરાજય

(૭) રાજારામ મોહનરાયે 'સંવાદ-કૌમુદી'? સમાચાર પત્ર કઇ સાલમાં શરૂ કર્યું?
(અ) ૧૮૨૧ (બ) ૧૮૨૫
(ક) ૧૮૨૮ (ડ) ૧૮૨૯

(૮) 'સત્યાર્ય પ્રકાશ' ની રચના નીચેનામાંથી કોણે કરી હતી?
(અ) સ્વામી વિવેકાનંદ (બ) દયાનંદ સરસ્વતી
(ક) રાજારામ મોહનરાય (ડ) જયોતિબા ફૂલે

(૯) 'તહઝિબ-ઉલ-અખલાક' નામનું સામયિક કોણે શરૂ કર્યું?
(અ) શરીયતુલ્લા (બ) વલીઉલ્લાહ
(ક) અહમદખાન (ડ) અસરફ ખાન

(૧૦) જયોતિબા ફૂલેએ સમાજમાં કોના આધિપત્ય સામે પડકાર ફેંકયો હતો?
(અ) ધર્મગુરૂઓ (બ) રાજાઓ
(ક) બ્રાહ્મણો (ડ) નગરશેઠો

(૧૧) આધુનિક રાષ્ટ્રવાદનો સૌ પ્રથમ ઉદ્‌ભવ કયાં જોવા મળ્યો?
(અ) એશિયા (બ) યુરોપ
(ક) આફ્રિકા (ડ) એક પણ નહિં

(૧૨) બંકિમચંદ્ર ચટ્ટોપાધ્યાયે કઇ નવલકથાની રચના કરી?
(અ) આનંદમઠ (બ) તત્ત્વબોધિની
(ક) દુર્ગેશનંદિની (ડ) વિશ્વભારતી

(૧૩) 'શિવાજી જયંતિ' નો ઉત્સવ કોણે શરૂ કર્યો?
(અ) લોકમાન્ય ટિળક (બ) લાલા લજપતરાય
(ક) બિપિનચંદ્ર પાલ (ડ) દાદાભાઇ નવરોજી

(૧૪) 'મહાગુજરાત જનતા પરિષદ' ની સ્થાપના કયારે થઈ?
(અ) ૧૯૫૬ (બ) ૧૯૫૫
(ક) ૧૯૫૪ (ડ) ૧૯૬૦

(૧૫) એની બેસન્ટને અંગ્રેજેએ કયાં નજરકેદ રાખ્યા હતા?
(અ) પેશાવર (બ) કાબૂલ
(ક) ઉટાકાખંડ (ડ) પૂના

વિવિધા

વિષય : આ સપ્તાહમાં આવતા વિશ્વના વૈજ્ઞાનિકોના જન્મદિવસ

- ૨૦ જૂન ૧૮૭૫ રેગીનાલ્ડ પુનેટ-ઈંગ્લીશ જનીન વૈજ્ઞાનિક, મૃત્યુ ૩ જાન્યુ. ૧૯૬૭.
- ૨૦ જૂન ૧૮૬૫ જયોર્જ રેડમને મરી - ઈંગ્લીશ ફિજીશીયન તબીબ, થાઈરોડને લગતા રોગની ટ્રીટમેન્ટ કરનાર પ્રથમ ડૉકટર.
- ૨૦ જૂન ૧૮૬૧ સર ફેડરીટ ગોવલેન્ડ હોપકીન્સ-ઈંગ્લીશ બાયોકેમીસ્ટ, ૧૯૨૯માં નોબલ પારિતોષિક વિજેતા.
- ૨૧ જૂન ૧૯૧૬ જોસેફ સાયરીલ બામફોર્ડ - ઈંગ્લીશ સંશોધક અને ઉદ્યોગપતિ. જેસીબી મશીનના શોધક. તેમના નામના પ્રથમ ત્રણ અક્ષર પરથી બનેલું સાધન.
- ૨૧ જૂન ૧૯૧૬ હર્બટ ફ્રીડમેન-અમેરીકન એસ્ટ્રોનોમર, સોલાર રેડીયેશન પર સંશોધન.
- ૨૧ જૂન ૧૮૯૮ ડૉલાન્ડ કુલરોઝ પીએટ્ટી-અમેરીકન બોટાનીસ્ટ પ્રકૃતિશાસ્ત્રી અને લેખક.
- ૨૨ જૂન ૧૯૨૦ જેમ્સ એચ. પોમેરેન - અમેરિકન કમ્પ્યુટર ડિઝાઈનર.
- ૨૨ જૂન ૧૯૧૦ કોનરાડ ઝુસ - જર્મન એન્જીનીયર, જેમણે ૧૯૪૧માં પ્રથમ ઝેડ-૩ ડિજિટલ કોમ્પ્યુટર બનાવનાર.
- ૨૨ જૂન ૧૯૮૯ રીચાર્ડ જી. ડ્રયુ - અમેરીકન એન્જીનીયર, માસ્કીંગ ટેપના શોધક.
- ૨૩ જૂન ૧૮૯૯ વિન્ટોન જી. ક્રેફ - અમેરિકન કમ્પ્યુટર વૈજ્ઞાનિક, ફાધર ઓફ ઈન્ટરનેટ, ૨૦૦૫માં ગુગલના વાઈસ પ્રેસીડેન્ટ બન્યા.
- ૨૩ જૂન ૧૯૪૨ સર માર્ટીન રીસ - ઈંગ્લીશ કોસ્મોલોજીસ્ટ અને અવકાશ વૈજ્ઞાનિક.
- ૨૩ જૂન ૧૯૩૭ નિકોલસ સેકલ્ટન - ઈંગ્લીશ જીઓલોજીસ્ટ, કાર્બન ડાયોકસાઈડ ગ્રીન હાઉસ ઈફેકટ માટે જવાબદાર તેવું જણાવનાર પ્રથમ વૈજ્ઞાનિક.
- ૨૪ જૂન ૧૯૨૭ માર્ટીન લેવીસ પર્લ- અમેરિકન ભૌતિકશાસ્ત્રી, ૧૯૯૫માં નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા.
- ૨૪ જૂન ૧૯૧૫ સર ફ્રેડ હોયલે - ઈંગ્લીશ ખગોળ વિજ્ઞાની અને ગણિતશાસ્ત્રી.
- ૨૪ જૂન ૧૯૦૯ વિલિયમ પેન્ની - બ્રિટીશ ન્યુક્લિયર ભૌતિક વૈજ્ઞાનિક, બ્રિટીશમાં એટોમીક બોમ્બ બનાવનાર પ્રમુખ વૈજ્ઞાનિક.
- ૨૫ જૂન ૧૯૧૧ વિલિયમ એચ. સ્ટેઈન - અમેરીકન બાયોકેમીસ્ટ ૧૯૭૨માં નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા.
- ૨૫ જૂન ૧૯૦૭ જે હેન્સ ડી. જેન્સેન - જર્મન ભૌતિકશાસ્ત્રી ન્યૂકલીયર સ્ટ્રકચર પર સંશોધન કરનાર વૈજ્ઞાનિક.
- ૨૫ જૂન ૧૯૦૫ રૂપેટ વિલ્ડીટ - જર્મન-અમેરીકન એસ્ટ્રોનોમટ. ગ્રહો ઉપરના વાતાવરણ પર સંશોધન કરનાર.
- ૨૬ જૂન ૧૯૩૭ અમેરીકન ભૌતિકશાસ્ત્રી, ૧૯૯૬માં નોબલ પારિતોષિક વિજેતા વૈજ્ઞાનિક.
- ૨૬ જૂન ૧૯૨૮ યોશીરો નાકમાટ્સ - જાપાની વૈજ્ઞાનિક, ૧૯૫૦માં ફલોપી ડીસ્કનાં શોધક.
- ૨૬ જૂન ૧૯૨૫ પોલવેલ બેલયાયાવ - રશિયન અવકાશ વૈજ્ઞાનિક વોસ્કોડ-૨ના પાયલોટ.

ગયા સપ્તાહનો સવાલનો જવાબ

સવાલ - તાજેતરમાં સંસદના સભાપતિ તરીકે કોની નિયુક્તિ કરવામાં આવી? **જવાબ - શ્રીમતી સુમિત્રા મહાજન**

સાચા ઉત્તર આપનાર પત્ર મિત્રો

(૧) ગોમતીબેન કનુભાઈ પરમાર : ૧૭૫૭/૨, સે-૭ડી
(૨) ઋજિત એ. રાવલ : ૧૨૨૨/૨, સે-૭ડી
(૩) જયેન્દ્રપ્રસાદ એન. પાઠક : ઈન્ફો.જુનિયર સાયન્સ કોલેજ
(૪) નટુભાઈ દરજી : પેથાપુર
(૫) રેખાબેન એમ. જાદવ : સે-૩૦
(૬) પંકજ આર. પ્રજાપતિ : ઉવારસદ

આ સપ્તાહનો સવાલ

કેન્દ્રીય મંત્રી અરૂણ જેટલી કયા વિભાગના મંત્રી છે?
આપના સાચાં જવાબ સાત દિવસમાં મોકલવામાં માટેનું સ્થળ
ગાંધીનગર સમાચાર - ખજાનો વિભાગ
બ્લોક નં. ૬૮૪/૧, સેક્ટર-૮ ગાંધીનગર

સાચા જવાબો

(૧) અ (૨) બ (૩) ક (૪) બ (૫) બ (૬) ક (૭) અ (૮) બ (૯) ક (૧૦) ક (૧૧) બ (૧૨) અ (૧૩) અ (૧૪) અ (૧૫) ક

માહિતી પહોંચાડવામાં ઝડપી, વપરાશ કરવામાં સરળ એવા આ માધ્યમથી લોકો સુધી સાચી, સારી અને સ્પષ્ટ માહિતી આપવામાં સરળતા રહે છે

વર્તમાન રાજનીતિમાં સોશિયલ મિડિયાનું મહત્વ

- ગોહેલ પરેશ એન.

તાજેતરમાં યોજાઇ ગયેલ લોકસભાની ઐતિહાસિક ચુંટણી અને તે અગાઉ યોજાયેલ પાંચ રાજ્યોની વિધાનસભાની ચુંટણી ઉપરાંત વર્ષ ૨૦૧૨માં યોજાઇ ગયેલ ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી. આજ દિવસ સુધી દેશનાં ઇતિહાસમાં અનેક ચૂંટણીઓ યોજાઇ અને પુરી પઇ થઇ. એજ યોજના, એ જ ચુંટણી ઢંઢેરો, એજ કાર્ય પદ્ધતિ, એજ પરિણામથી દેશમાં અનેક ચુંટણી યોજાઇ. પરંતુ છેલ્લા બે વર્ષમાં થયેલ ચુંટણી અભિયાનમાં જાહેર સભા, રેલી, રોડ-શો, પત્રિકા વિતરણ, પ્રેસનોટ, સમાચાર માધ્યમનો ઉપયોગ, વિ. સાથે સાથે સોશીયલ મિડીયા એક અતિ મહત્વના માધ્યમ તરીકે ઉપસી આવ્યું છે. આ ક્ષેત્ર ખુબ જ ઝડપથી તેના વિવિધ સ્વરૂપોમાં રાજકીય સક્રિયતા માટે મહત્વનું આયામ સાબિત થયું છે. તાજેતરમાં થયેલી લોકસભાની ચુંટણીમાં પણ ૫૪૩ બેઠકોમાંથી ૧૬૦ બેઠકો પર આ પરિબળ નિર્ણાયક સાબિત થયું છે.

સોશિયલ મિડીયા આજે એક સર્વ સામાન્ય શબ્દ બની ગયો છે. તેના વિના આજની યુવા પેઢી જાણે અપૂર્ણ હોય તેવું લાગી રહ્યું છે. પોતાના અત્યંત વ્યસ્ત સમયપત્રકમાંથી પણ સમય મેળવી પોતાના ફેસબુક, વોટ્સ અપ, ટ્વિટર એકાઉન્ટને અપડેટ કરવાનું તેઓ ચુકતા નથી, આવેલા મેસેજમાં રિપ્લાય પણ તેના સ્નેહી મિત્રોને આપતા ચુકતા નથી. આજ યુવાનોની સોશીયલ મિડીયા પ્રત્યેના લગાવને ઓળખતા લોકનેતાઓ તેમને પ્રોત્સાહિત કરી યુવાનોમાં રહેલી સર્જકતાને દિશા આપી રહ્યા છે. અને આજ કારણે ગત લોકસભા ચુંટણીઓમાં એક મોટી ફોજ આ ક્ષેત્રે કાર્ય કરવા માટે ઉતરી પડી હતી. રાજ્યના તત્કાલિન મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્રભાઇ મોદીજી એ પણ આ ક્ષેત્રને પહેલેથી જ મહત્વ આપી તેનો ભરપુર ઉપયોગ કર્યો હતો. જેના પરિશ્રમના પરિણામોથી પણ આપણે સહું પરિચિત છીએ.

આજના નેતાઓ પોતાની પ્રવૃતિ / કાર્યક્રમોના ફોટા અને વિગત કાર્યક્રમ દરમિયાન કે પૂર્ણ થયા બાદ તરત પોતાના એકાઉન્ટમાં અપલોડ કરતા હોય છે, કોઇ આગેવાનો બ્લોગ બનાવી પોતાની વાત પ્રશંસકો સાથે શેર કરતા હોય છે. અને અમુક નેતાઓ પોતાની વ્યક્તિગત વેબસાઇટ બનાવી જોરશોરથી પ્રચાર માધ્યમનો ઉપયોગ કરી લોકો સુધી પહોંચવામાં પ્રયત્નશીલ હોય છે. આજના યુવાવર્ગને પણ આ પ્રકારનું સોશીયલ મિડિયા માધ્યમ નેતાઓ સુધી પહોંચવા માટે એક મહત્વનું પરિબળ સાબિત થયું છે. અપલોડ કરેલ વિગતના અભિપ્રાય જાણી, લોક મિજાજ શું કહેવા માંગે છે? તેના પ્રત્યે લોકોનું શું પ્રતિભાવ છે? તે બાબતે નાગરિકોના વિચારો કેવા છે? વિગેરે પ્રકારે તુલના કરી, વિશ્લેષણ દ્વારા પહોંચવામાં સફળતા મળે છે. એક સર્વે મુજબ ૧૨૧૦ મિલીયનની ભારતની કુલ વસ્તીના ૯૦૪ મિલીયન મોબાઇલ સબસ્ક્રાઇબર છે. જેમાંથી ૭૮ મિલીયન લોકો તેના મોબાઇલ ડિવાઇસથી ઇન્ટરનેટ વાપરી રહ્યા છે.

સોશીયલ મિડિયાના મહત્વને જોતા આપણે કલ્પના કરી શકીએ કે, આજની યુવાપેઢી આ કાર્યક્ષેત્રમાં કેટલી આગળ પડતી છે અને આજ યુવાપેઢીના મિજાજને પારખી રાજકીય નેતાઓએ તેઓને પ્રોત્સાહિત કરે તે સ્વાભાવિક છે. જેણે-જેણે આ માધ્યમને આવકારી તેનો સ્વીકાર કર્યો તેને તે ઘણું જ ઉપયોગી સાબિત થયું છે. અને જે પાર્ટી આ બાબતે પાછળ છે તેમણે કેમ આગળ વધવું તેના રસ્તાઓ તેઓ હવે શોધી રહ્યા છે. પરંતુ એક વાત સ્પષ્ટ છે કે આવના સમયમાં અને આવનારા ભવિષ્યમાં સોશીયલ મિડિયા વિના રાજકારણ કરવું કદાચ શક્ય નહીં બને. તમારે તમારી દરેક વાત આવનારા દિવસોમાં આ માધ્યમથી જ લોકો સુધી (ટૂંકા સમયમાં વધુમાં વધુ લોકો સુધી) પહોંચાડવી પડશે. પોતાનું ભવિષ્ય સુરક્ષિત રાખવા માંગતા રાજકારણીઓએ પોતે ખુબ ઝડપથી આ ક્ષેત્રને અપનાવી તેમાં પોતાના મિત્રો અને ફોલોઅર્સ બનાવવા જ રહ્યા. સોશીયલ મિડિયાના હાઇટેક ઉપયોગથી મળેલા પરિણામો વિશે વિચાર કરીએ તો નરેન્દ્રભાઇ મોદી, સુબ્રમણ્યમ સ્વામી સહિતના અનેક નેતાઓએ આ ક્ષેત્રે રહેલી ઉજળી તકને પારખી તેનો ભરપુર ઉપયોગ કર્યો હતો. જે તેમને ગત ચૂંટણીમાં મળેલા પરિણામોથી સ્પષ્ટ દેખાઇ આવે છે.

એક ચર્ચા મુજબ વોટ્સઅપ અને ફેસબુક જેવા સોશીયલ મિડિયાના માધ્યમથી અશ્લિલ મેસેજ તથા ફોટા, વિડીયોનો લેવડ-દેવડ વધી છે જે આજના યુવાધન માટે નુકશાન કારક કહી શકાય. પરંતુ મિત્રો, સિક્કાની બે બાજુ હોય છે તેમ આ માધ્યમનો સકારાત્મક ઉપયોગ કરી જનજાગૃતિના મેસેજ પણ મોકલી વધુને વધુ લોકો સુધી સ્પષ્ટ માહિતી મોકલી શકાય.

દા.ત.

- કોઇ બાળક કે વ્યક્તિ ગુમ થયેલ હોય કે બિનવારસી મળી આવેલ હોય તો તેના ફોટો સાથે વિગત મેસેજ કરી તેના વાલી/ પરિવારજન સુધી પહોંચાડી શકાય.
- ગત ચુંટણીમાં પણ ૧૦૦ % મતદાન જનજાગૃતિ વિષયક સંદેશ દ્વારા મતદાન જાગૃતિ અભિયાનમાં ઘણી જ સફળતા મળેલ.
- ગત ૧૯ જાન્યુઆરીના રોજ પોલિયો દિવસ નિમિત્તે આરોગ્ય વિભાગ દ્વારા ઠેર ઠેર પોસ્ટરો લગાવી પોલિયોના ટીપા પીવડાવવાનો અનુરોધ કરવામાં આવ્યો હતો. સોશીયલ મિડીયા યુઝર્સે પણ આ વિગતને વહેતી કરી અનેક લોકો સુધી આ વાત પહોંચાડવાની જવાબદારી અદા કરી હતી. તો આથી કહી શકાય તે જનજાગૃતિના કાર્યમાં પણ આ માધ્યમ ખુબ જ લાભદાયી છે.

ગત લોકસભા તથા વિધાનસભામાં ભા.જ.પ. દ્વારા વિશ્વની અતિ આધુનિક થ્રીડી હોલોગ્રાફિક ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરી નરેન્દ્રભાઇ મોદી થ્રીડી સભાનાં માધ્યમથી કરોડો લોકો સુધી પહોંચવામાં સફળ રહ્યા હતા. આધુનિક ટેકનોલોજીના ઉપયોગમાં હર હંમેશ અંગ્રેસર રહેતા નરેન્દ્રભાઇ મોદી એ આ ક્ષેત્રે રહેલી તકને ઓળખી આ ફિલ્મમાં કામ કરતાં યુવાનોને પ્રોત્સાહિત કરીને જોરશોર ભર્યો પ્રચાર પ્રસાર કરવામાં સફળતા મેળવેલી. તેમને અનેક થ્રીડી રથયાત્રા દ્વારા દેશનાં ખુણે-ખુણે પોતાની વાત રજુ કરી એક જુદા જ પ્રકારના ચુંટણી પ્રચાર દ્વારા લોકોને આ નાવિન્યતાસભર પ્રયાસથી આકર્ષિત કરી ચુંટણી અભિયાનને સફળ બનાવી શક્યા હતા.

(અનુસંધાન પાના નં. ૬ પર)

ફેસબુકના બગીચામાં... એક મોર્નિંગ વૉક

ધ કૉફી હાઉસ

- ઉત્સવ પરમાર

ફેસબુક એટલે પંચાત નો મોટો ઓટલો... નવરાધૂપ નાર્સિસીસ્ટ લોકોનો આગ વગરનો ધુમાડો! આવું બધું કહેતા લોકો ય ફેસબુકનો જ સહારો લઇને ફેસબુકનો વિરોધ કરતા હોય છે એ એક વિરોધાભાસ છે! પણ ફેસબુક દરિયાથીય મોટું થઇ ગયું છે... મેં તમે કે બીજા કોઈ એ પણ અહિંયાં લખેલા શબ્દો આ વર્ચ્યુલ દુનિયામાં અમર થઈ ગયા છે... પણ આ દરિયામાં ડૂબકી લગાવીએ ત્યારે કેટલાક સરસ મજાના શબ્દો હાથે ચડી જાય છે! વાગી જાય એવા શબ્દો, અડી જાય એવા શબ્દો, કૈંક ભુલાવી દે એવા ને કૈંક યાદ અપાવી દે તો એવી જ થોડી રચનાઓ-વાક્યો-સ્ટેટ્સ ...જે અકસ્માતે આંખે અને ક્લિકે ચડી ગયા!

એક સુંદર કવિતા... આમ તો બાળપણ યાદ કરીને મઘમઘતું થઈ જવાનો..આંખો ના ખૂણા પલાળી નાખવાનો, દોસ્તો ને એકના એક કિસ્સા વારંવાર સંભળાવી સંભળાવી ને હેરાન કરી નાખવાનો વિષય છે પણ દરેક ના નસીબમાં યાદ કરવા જેવું કે 'શૈશવ ના સ્મરણો' ટાઈપ શીર્ષકોનું નિબંધ છાપ બાળપણ જ હોય છે? કે પછી અમુક બાળપણ જુદા હોય છે ? કદાચ બીના રાઠોડ ની આ ફેસબુક કવિતા માં કોઈ જવાબ હોય

મને મારું બાળપણ યાદ ન કરાવો...
મે સાંભળ્યું છે કે બધાને બાળપણ ખુબ ગમે...!
હશે..!
પણ મને મારું બાળપણ તો યાદ કરવું જ નથી ગમતું...!
ખબર છે સાવ દસ વર્ષની ઉંમરમાં ટ્રેનમાં જાવું એટલે શું?
ખદબદતી ભીડ જાણે સંચો હોય ને હું શેરડી...!
બે વાર રસ્તો ભુલો પડ્યો ત્યારે લાગ્યું કે હું કોઈ બીજા ગ્રહ પર પહોંચી ગ્યો છું...
ને એક વાર એક અજાણ્યો માણસ મારી પાછળ પડી ગયેલો ત્યારે લાગ્યું કે આ માણસ જાણીતો હોત તો સારું હોત.....!
હું માંડ માંડ ભાગીને કારખાને પહોંચ્યો..
ત્યાં શેઠે ઘડી આપવાના બદલે છેક ચોથે માળેથી મને પાન,સિગારેટ લેવા નીચે મોકલ્યો...
ને ફરી દાદરા ચડતાં ચડતાં પગ દબાવી આપતી બહેન યાદ આવી ગઈ..!
મે કહ્યું શેઠ કામ નહી આપો તો હું કમાઈશ શું...?
શેઠે ગરમ સાણસી લઈને મારા સાથળે ચાંપી દીધી...
આ રહ્યા મારી નાનપણની યાદોના સાથળ પર ફોટા..!
મને ખબર હતી મમ્મી વાટ જોતી જાગતી હશે...
મે બાથરુમ જવાને બહાને બહાર જઈને પાડોશીને ત્યાં ફોન કર્યો ને કહ્યું, મમ્મી વાટ ન જોતી, આજે રાતપાળી છે.
સામેથી એક ડુસકું..!
મે નાનપણમાં રાતે હાલરડાં ઓછાને ડુસ્કા વધારે સાંભળ્યા છે..!
મેડ ઈન ચાયનાના રમકડા ને બદલે મેડ ઈન ઈન્ડિયાના ઓઝારોથી વધું રમ્યો છું...!
મારી જેમ ભારતના લાખો વ્યક્તિઓને પોતાનું બાળપણ યાદ કરવું નહી ગમતું હોય...!
અને
લાખો બાળકો મોટા થઈને,'મને મારું બાળપણ યાદ ન કરાવો.' એમ કહેશે...!
બાળ મજૂરી એટલે બાળકનું રમકડું છીનવીને રોડ રોલરની નીચે ફેંકવું...!
બાળ મજૂરી એટલે વિધ્યાર્થીના હાથમાંથી પેન્સિલને બદલે કરવત પકડાવી...!
બાળ મજૂરી એટલે પપ્પાના ખભેથી ખેંચીને તારી તેનાં પર ગુણીનો ભાર નાખવો...!
બાળ મજૂરી એટલે બાળકનાં હાથમાંથી આઈસ્ક્રીમ છીનવીને તેને કોલસામાં હાથ કાળા કરાવવા...!
બાળ મજૂરી એટલે બાળકના પગમાં સ્પોર્ટ શુંઝને બદલે ધગધગતો તડકો પહેરાવવો...!
(એક નહી પણ લાખો સત્ય ઘટના પર આધારીત)
- બીના રાઠોડ

દોડતા દિવસો અને ઉડતી રાતોની વચ્ચે એક આખું શહેર શ્વાસ ભરે છે... અને દોડતા શહેરની વેદના કહો કે સંવેદના જય પંડ્યાના એક સ્ટેટ્સમાં વાંચી, અને મજા પડી!

આજકાલ બધા ઉતાવળમાં હોય એમ લાગે
'કેમ છો? પૂછે અને જવાબ સાંભળ્યા વિના ભાગે...

છે ને સરસ! ક્યાંક સડસડાટ દોડતા હોઈએને આવું વાંચીને અચાનક ઉભા રહીને બે ઘડી વિસામા જેવું વિચારવાનું મન થઈ જાય... આવી જ કઈક નોસ્ટાલ્જિક વાત સૌમ્યા જોશીની એક કવિતામાં પણ વાંચવા મળી... વાંચીને તરવા જેવીને પછી આખે આખી ડૂબી જવા જેવી કવિતા...

મારા સ્વપ્નમાં આવતી
મારા ગામની એ નદી
વારંવાર મને પૂછે છે
તને મન નથી થતું,
મારી પાસે આવવાનું?
પગ ઝબોળીને બેસવાનું?
મને ખબર છે -
હવે તું સમંદરની પાસે રહે છે.
પણ સાચું કહેજે,
એ તને બેસવા દે છે એની પાસે?
- બીના રાઠોડ

દોડતા દિવસો અને ઉડતી રાતોની વચ્ચે એક આખું શહેર શ્વાસ ભરે છે... અને દોડતા શહેરની વેદના કહો કે સંવેદના જય પંડ્યાના એક સ્ટેટ્સમાં વાંચી, અને મજા પડી!
આજકાલ બધા ઉતાવળમાં હોય એમ લાગે
'કેમ છો? પૂછે અને જવાબ સાંભળ્યા વિના ભાગે...
છે ને સરસ! ક્યાંક સડસડાટ દોડતા હોઈએને આવું વાંચીને અચાનક ઉભા રહીને બે ઘડી વિસામા જેવું વિચારવાનું મન થઈ જાય...

(અનુસંધાન પાના નં. ૬ પર)